

QUI SOM I QUÈ HI FEM?

ELS REPRESENTANTS MUNICIPALS EN ELS CONSELLS ESCOLARS DELS CENTRES PÚBLICS

Asseguts al voltant d'una taula, cinc representants municipals en els consells escolars dels centres docents públics van accedir a la petició de debatre i analitzar la seva funció i a explicar la seva experiència. Va ser un llarg intercanvi d'opinions que ara volem apropar-vos. El paper que desenvolupen, les relacions amb els altres sectors representats en els consells escolars, el futur davant la nova Llei de Qualitat i moltes altres coses...



Carme Busquets
Representant municipal des de 2001
IES Jaume Balmes i el Conservatori Municipal
de Música del districte de l'Eixample

■ **Barcelona Educació:** *Quins són els aspectes més rellevants i els més febles de la figura del representant municipal en els consells escolars dels centres docents públics?*

■ **Visitación:** És molt important ser una figura imparcial, convertir-se en una persona que escolta i entén totes les parts. Si veuen que actues imparcialment, és més fàcil desenvolupar la teva tasca. A mi personalment m'ha donat molt bons resultats per evitar alguns conflictes que a vegades s'han donat entre pares i mares i la direcció del centre.

■ **Ricard:** És clar que el que hem de ser és imparcials.

■ **Carme:** Hi ha una cosa que és d'obligat compliment: garantir que el que està normativitzat es compleixi. Crec, però, que la funció més important és facilitar els acords. A vegades no cal ni parlar, amb la mirada dones la teva opinió i dones les màximes facilitats perquè no hi hagi enfrontaments o dificultats.

■ **Ricard:** El representant municipal és una figura bastant respectada en els consells escolars de centre. T'escolten i estan pendents del que dius. Sobretot, la principal feina que he hagut de fer ha estat harmonitzar les relacions entre pares i mares i l'equip directiu.

«És molt important ser una figura imparcial, convertir-se en una persona que escolta i entén totes les parts.»

«Sempre és millor un consell escolar on hi ha debat i discussió que no un altre on no s'hagi de discutir res.»

■ **Pere:** Aquesta és una funció important però que canvia molt segons el funcionament de cada centre. En cada escola on he participat com a representant municipal, he hagut de fer funcions diferents. El paper de mediador entre pares i mares i professorat va molt en funció de l'actitud que pren l'equip directiu mateix i del que planteja el consell escolar. Si l'equip directiu té clar quin és el paper del consell escolar, aquesta funció de mediació no té tanta importància. La postura de l'equip directiu marca molt la teva funció. M'he trobat amb equips molt "normativistes" i que es ceneixen estrictament al que la llei diu i no van més enllà. En canvi, altres consells escolars busquen més la participació de tots els col·lectius representats.

■ **Carme:** També és important saber actuar fora de les reunions del consell escolar. Perquè a vegades no es pot dir tot a les reunions i és bo dialogar per separat amb els diferents sectors. Així saps quines coses poden facilitar o complicar la tasca abans de tenir les reunions del consell.

■ **Barcelona Educació:** *Així, doncs, la mediació sembla molt important. No només entre els diferents col·lectius, sinó entre el centre i l'Administració.*

«És clau el paper de mediador entre pares i mares i equip directiu, i vigilar l'estil de com funciona la presa de decisions.»

■ **Ricard:** A vegades, dins els consells responsabilitzen de tot el que passa relacionat amb l'Ajuntament de Barcelona el representant municipal. El carrer no està asfaltat, i em diuen: "I tu, què hi fas?".

■ **Dionís:** La demanda inicial quan comences a desenvolupar la teva tasca dins el consell escolar és la de mediació entre el districte i el centre. És clau el paper de mediador entre pares i mares i equip directiu. Sobretot vigilar l'estil de com funciona la presa de decisions en el consell escolar. Crec que una altra paraula important és "distància": com que no pertany directament al centre educatiu, tens una visió diferent i pots posar una distància respecte d'una problemàtica concreta, i això a vegades ajuda a resoldre les coses.



Dionís Ortiz
Representant municipal des de 2003
CEIP Pere Vila del districte de Ciutat Vella



Pere Viladot
Representant municipal des de 1996
CEIP Rius i Tauler i IES Secretari Coloma
del districte de Gràcia



Ricard Pérez
Representant municipal des de 1989
CEIP Pau Romeva i CEIP Lavínia
del districte de Les Corts



Visitación Tarlome
Representant municipal des de 2001
CEIP Joaquim Ruyra i CEIP General Prim
del districte de Sant Martí

Fotografia: Natàlia Limones

■ **Carme:** A vegades és com una contradicció: ets un foraster per al sistema educatiu i en canvi no ho ets gens perquè representes l'Administració. Saben que ets el representant municipal, però no et situen en una situació de poder. Et veuen com algú que fa de tercer però que pot actuar amb llibertat. A vegades representem l'imaginari que molta gent té del poder.

■ **Visitación:** Sovint també reflexiono sobre el paper que juguen els pares i mares. L'ordre del dia sempre està pensat des de la direcció i no es té en compte l'opinió de pares i mares.

■ **Ricard:** S'ha de trobar un punt mig on situar-se. Hi ha una sèrie de temes sobre els quals els pares i mares han d'opinar i han de fer sentir la seva veu. No s'impliquen a vegades a discutir coses importants, com la línia del centre o les metodologies, i en canvi perden molt temps discutint sobre l'excursió que han de fer els nois i noies.

■ **Pere:** Per això, la figura del director o directora és molt important com a moderador de la reunió del consell escolar; un director o directora que sàpiga moderar, portar la reunió i, en poc temps, ser capaç d'arribar a acords.

FUNCIONS I NORMATIVA

■ **Barcelona Educació:** Podríem parlar de les altres funcions que tenen els representants municipals?

■ **Pere:** Una altra funció important, al marge de la mediació i de l'assessorament de la norma, és l'assessorament o tutorització de processos. Quan es produeix un canvi en l'equip de direcció, quan es canvia la línia,

es poden generar conflictes. I a mi, una vegada des del mateix centre, em van "demanar" si podia ajudar-los durant el procés de canvi. Per a mi va ser una experiència molt gratificant i, per a l'escola, crec que també. El fet de ser una persona de fora del centre, amb l'avantatge que jo havia estat en un equip directiu d'escola, em va ajudar molt a l'hora d'assessorar-los en aquest procés. Va servir perquè aquest canvi es fes sense conflictes i es pogués fer la transició correctament. Aquest paper d'assessorament també crec que el tenim.

■ **Carme:** Fins i tot a vegades pots donar o oferir una ajuda que està relacionada amb la feina que tu fas dins de l'Ajuntament.

■ **Ricard:** Insisteixo que, a vegades, els conflictes més grans vénen per coses anecdòtiques. I has d'intervenir per dir que hi ha coses més importants a discutir o debatre.

■ **Visitación:** Hauríem de tenir en compte que és molt important que s'expliqui als pares i mares què són els consells escolars i com funcionen. Com més coneixen quina és la seva funció, més fàcil és que es discuteixin les coses importants en el consell. I també hi ha un desconeixement del

«Com a representants municipals, hem d'intentar posar a disposició tot el que pot oferir l'Administració en el districte on estem.»

funcionament del sistema educatiu. O sigui, no tenen clar quines són competències de l'Ajuntament i quines de la Generalitat. En aquest sentit també hem de fer una funció pedagògica.

■ **Carme:** Hi estic d'acord, perquè hi ha un desconeixement del funcionament de l'Administració i moltes vegades no saben de qui és responsabilitat un tema en concret. Es tracta d'una desinformació que notem.

■ **Dionís:** Crec que la gent que assisteix a les reunions dels consells són persones amb una motivació especial i informades.

■ **Barcelona Educació:** Més que un problema de desconeixement de la normativa i del funcionament de l'Administració —que en alguns casos és al contrari, ja que ens trobem amb molts equips directius, pares i mares que coneixen perfectament la norma—, és un problema del tarannà i tradició de l'escola. Si una escola és participativa, el nivell de coneixement és més alt del que la primera impressió pot reflectir.

■ **Pere:** Suposo que també tots noteu la gran diferència que hi ha entre els consells dels centres de primària i els de centres de secundària. I m'atreviria a dir que s'ho creuen molt més els de primària que els de secundària.

■ **Ricard:** En els centres de secundària, els consells semblen molt més una mena de tràmit que s'ha de passar. S'hi parla dels grans temes, però no s'aprofundeix, i el tema de què més es parla és el d'expedients disciplinaris a l'alumnat.

■ **Pere:** És un tema molt complicat. A secundària, les edats són més conflictives i, com que no es replantegen el funcionament del centre, l'única solució que troben és aplicar mesures disciplinàries. Perquè, si no, haurien de fer un replantejament del funcionament del centre mateix, i això és molt difícil. És una de les coses que em causen més conflicte intern com a representant municipal, perquè els entenc a tots i em costa molt posicionar-me.

■ **Visitación:** Quan m'he trobat amb aquests problemes d'expedients disciplinaris el que he fet és consultar dins el territori, parlar amb la directora de serveis socials i descobrir què hi ha darrere del problema del nen o nena, així com intentar fer un seguiment del problema i buscar solucions en els equipaments del territori. Com a representants municipals, hem d'intentar posar a disposició tot el que pot oferir l'Administració en el districte on estem.

«El consell escolar és com un espai social i de trobada. En alguns centres serveix d'espai de relació i no s'hauria de perdre.»

LLEI DE QUALITAT

■ **Barcelona Educació:** *Davant de l'aplicació de l'anomenada Llei de Qualitat, que produeix una nova tessitura en què hi ha una pèrdua de poder de decisió dels consells escolars, que passen a ser només participatius, com hem de resituar totes les funcions dels representants municipals?*

■ **Ricard:** Fa poc, en una reunió del consell va sorgir el tema i la direcció del centre va fer cinc cèntims als pares i mares del contingut de la nova llei. Primera resposta del president de l'AMPA: "Si el consell passa a no ser decisiu, que no m'hi facin assistir. Si només hem d'assistir perquè ens informin, que em passin una circular". Si és així, el representant municipal esdevindrà un simple informador. Quedem tots devaluats i sense sentit.

■ **Carme:** La nostra funció no consisteix només a garantir que es compleixi el que està normativitzat, sinó a facilitar que hi hagi entesa. I això es pot continuar fent.

■ **Pere:** Ho veig pelut. Ara em sembla que perdrem il·lusió i ganes. Veig molta ràbia, que podria ser positiva, però hi ha molt desencís.

■ **Barcelona Educació:** *Ara potser estem tots molt deprimits, però hauríem de veure i analitzar quin és el paper que podríem fer a partir d'ara, pensar en una readaptació.*

■ **Ricard:** El paper de mediació pot continuar.

■ **Carme:** Però com a representant municipal? Si representes algú has de tenir unes funcions. Una altra cosa és el valor afegit.

■ **Ricard:** També hi haurà menys friccions. Imagino que en el pitjor dels casos, si el consell té menys capacitat decisòria, hi haurà menys motius de conflicte.

«En la gran majoria de centres he treballat en equip, i hi ha hagut molta col·laboració i molta entesa.»

■ **Carme:** Ara que dius això, estic pensant que, si es fes bé, podria ser una bona escola de diàleg. Com que s'elimina tot allò que és batalla, pots parlar i dialogar de moltes coses.

■ **Pere:** Però pot passar el que dèiem abans, que si no es pot decidir res, algú pot dir que té molta feina i coses a fer i no assistir a les reunions del consell escolar.

■ **Dionís:** Aquesta nova llei pot tenir alguna cosa positiva si els paràmetres de selecció dels directors i directores són més professionalitzats.

EL FUNCIONAMENT

■ **Barcelona Educació:** *Heu comentat els problemes que patiu, però: creieu que en general el funcionament dels consells escolars de centre és positiu i constructiu?*

■ **Carme:** I tant que sí. Tots tenim la nostra experiència personal; però és clar que la majoria de vegades tot ha funcionat molt bé i ha estat genial veure com col·labores al fet que un centre escolar tingui un bon projecte.

■ **Pere:** Hem començat parlant de mediació i pot semblar que només haguem d'intervenir quan hi ha conflictes, però també hem treballat en equip, hem assessorat els equips, hem aconseguit consens i hem tirat endavant projectes.

■ **Ricard:** Els problemes o els conflictes són puntuals, però en la gran majoria de centres he treballat en equip, i hi ha hagut molta col·laboració i molta entesa amb pares, mares i equip directiu. La sensació és molt positiva.

■ **Dionís:** Fins i tot quan parlem de mediació, ho fem sempre en positiu. Avui i demà serà una tasca per al representant municipal molt important, i voldria reivindicar aquesta figura ara més que mai. I també la distància amb què veiem els problemes: això ens dóna facultats per aportar elements de construcció positius.

■ **Pere:** A més, sempre és millor un consell escolar on hi ha debat i discussió que no un altre on no s'hagi de discutir res.

■ **Dionís:** També hauríem de pensar que estem en una nova realitat, que és l'arribada massiva dels nous ciutadans, la població immigrant. I aquí també podem aportar coses positives des de la nostra funció de representants municipals.

■ **Visitación:** Ara que el consell escolar no serà tan decisor, amb la Llei de qualitat, els pares i mares ho viuen com si perdessin un valor. Per tant, és positiu veure que valoren el consell escolar i que ara tenen certa por pel que passarà en el futur.

■ **Carme:** Per a les mares i els pares, el consell escolar és com un espai social i de trobada. En alguns centres serveix d'espai de relació, i això tampoc s'hauria de perdre.